

Întâlniri peste timp

De Renée Politzer Nass

Mă fascinează întâlnirile care par să fie predestinate. Semne discrete se strecoară uneori, parcă din întâmplare, în cursul vieții. Într-o bună zi îți dai seama că, printr-o întâlnire, s-au încărcat cu un sens deosebit.

Era în anii 1956-57, în copilăria mea din spatele „cortinei de fier”, în România. Bunica cu bărbatul ei, de curând întorși din Israel, ne duceau pe mine și pe sora mea în cimitirul evreiesc de pe Calea Lipovei, la mormintele rudelor, ca să se roage și să ne povestească despre trecutul familiei.

Știam deja pe de rost drumul spre bunicul nostru din partea lui tata, decedat cu mult timp în urmă. În drum spre mormântul lui, pe partea dreaptă, am descoperit odată o placă de marmură pe care era sculptată o fetiță scufundată în lectura poveștii Scufița roșie, în timp ce mama o privea. Inscripția sugera ce se întâmplase : „...volt egyszer egy drága kis Zsuzsika... es eljött utána joságos anyuja” (... a fost odată o Zsuzsika micuță și scumpă... a urmat-o mama ei inimoasă).

Imaginea pe marmura albă m-a fascinat și mi-a stimulat imaginația. Zsuzsika trebuia să fi avut cam 6 ani când a murit, deci avea vârsta pe care o aveam eu atunci. Povestea pe care o ghiceam numai mi-a trezit curiozitatea. Mă întrebam de ce a murit, încercam să-mi imaginez cum arăta, de ce mama ei iubitoare a pierit și ea. Nu mi-a ieșit din cap și, mult mai târziu, le-am povestit și copiilor mei despre ea.

În mai 2013 a avut loc la Timișoara o întâlnire a foștilor membri ai Comunității Evreilor. Fiul nostru Daniel a venit și el, curios să afle cât mai multe și m-a însoțit și când am fost la cimitir. Eram emoționată că voi putea să-i arăt în sfârșit placa de marmură de care tot îi povestisem, dar când am ajuns la fața locului, nu am mai găsit-o. Aproape disperată, am căutat mult timp până am descoperit cele două pietre căzute, acoperite de noroi.

M-au năpădit amintirile, scene din copilăria mea mi-au defilat în fața ochilor, vedeam parcă pe bunicii mei cum ne luau de mână pe sora mea și pe mine, frumos îmbrăcate și emoționate. Cât de mult s-ar fi bucurat tatăl meu dacă ar fi putut să vadă cum îi arăt iubitului lui nepot urmele trecutului nostru, așa cum el a făcut-o cândva cu noi. Am fotografiat pietrele și, ajunsă acasă în Köln, am făcut un album de poze, pentru ca prietena mea Getta să le poată publica pe website-ul bjt al timișorenilor.

Mare mi-a fost mirarea când, după ce pozele au apărut pe web, am primit un mesaj de la Vera Varadi din Canada, doamna simpatică pe care am cunoscut-o cu ocazia reuniunii și cu care am stat de vorbă în fiecare zi. Mă ruga să-i trimit fotografiile nr. 24, 27 și 28, tocmai fotografiile mele cu pietrele cu inscripția. Atașate de mailul ei erau niște fotografii. Am crezut că visez : pozele superbe pe care mi le-a trimis explicau interesul ei. Erau Zsuzsika și fratele ei, Otto Schegerin, tatăl lui Vera. Am crezut că visez. Imaginea de pe piatră și inscripția au prins viață, au devenit o realitate concretă. Am văzut-o pe fetița cu soarta tragică, am primit răspuns la întrebările care mă preocupaseră atât de mult. Am aflat că Vera poartă și numele de Zsuzsi, în amintirea fetiței care ar fi devenit mătușa ei. Ea căutase în zadar mormântul ei...

A fost oare numai o întâmplare?

Aparținem de ultima generație care a aflat despre cele două războaie mondiale prin părinți și bunici, care a asimilat trăirile lor și care a crescut într-o dictatură. Viitorul nu poate exista fără cunoașterea trecutului. În țara amintirilor noastre trăiesc mai departe strămoșii noștri, acolo păstrăm cu grijă memoria celor care nu mai sunt, evenimentele care ne-au marcat. Din această comoară ne tragem puterea, știința și menirea. De pe acest tărâm nu putem fi alungați niciodată.